

Synpunkter på planförslag med diarienummer 2017-09908 i Gamla Enskede Enskede Gård 1:1 vid Sockenplan, i stadsdelen Gamla Enskede

”Långsmalt och öppet parkrum med klippta gräsytor.
Parkens norra långsida kantas av en höjdrygg med berg
i dagen och täta bestånd av bland annat asp och björk.
I övrigt omges parken av blandad bebyggelse och i gränsen
mellan park- och fastighetsmark finns ofta häckar eller
friväxande buskage. Sikten i parken är fri.”
Ur stadens parkplan för Enskede-Årsta-Vantör

Den lilla parken nedanför S:t Eriks katolska skola och bostadshuset längs
Sockenvägen är inte vilken park som helst.
Den anlades för att ge alla de boende i barnrikehusen vid Sockenplan och
hyreshuset längs Sockenvägen, vuxna och barn, som inte hade några egna trädgårdar,
möjlighet att leka och vistas utomhus nära sina hem.

Den finns i parkplanen 1933 och är tillsammans med många andra parker, som anlades
från 1930-talet och framåt, en liten men viktig upptakt till det som skulle bli Stockholms
storhetstid och göra Stockholm berömt både här hemma och internationellt –
parkpolitiken, Stockholmsmodellen. Stockholm blev världsberömt för sina parker och
för att staden ständigt satte fokus på barns behov att leka och att röra sig. Det kom
delegationer från när och fjärran för att studera hur Stockholm utvecklade sina parker
och lekplatser och så fortsatte det, många minns den stora daghemsutbyggnaden på
1970-talet då daghemmen byggdes i naturliga skogsbackar och fick stora, innehållsrika
gårdar.

Men på 1980-talet hände det någonting, de statliga kvalitetsreglerna utvecklades och
ersattes med allmänt hållna funktionsnormer och man talade allt mindre och mindre om
barnen. Och nu talar man nästan inte alls om barn i planeringen. Man bygger på
skolgårdar, fast många fler barn ska vistas där, leka och röra sig där. Man bygger i
parker, ja, överallt där byggarna vill bygga. Man bygger förskolegårdar med en och en
halv meters utrymme per barn och förskolor inne på trånga och mörka bostadsgårdar
med uteplatser som ska delas med de boende. Och detta sker på jungfrulig mark, där
man skulle kunna ge barn ordentligt med plats om man inte satte exploateringsgraden så
högt.

Boverket rekommenderar 30-40 kvm per barn och minst 3000 kvm lekgård i
direkt anslutning till förskolan!
Stockholm har gått från bäst till sämst i klassen.

Vi vet väldigt mycket om barns hälsa idag, mer än vi någonsin vetat, forskning ger ny
kunskap hela tiden. Vi vet hur viktigt det är att barn rör sig, att de lockas att röra sig. De
sitter stilla för mycket och mår inte bra av det, inte bara för att de riskerar att få hjärt-
kärlsjukdomar och fetma, utan för att deras hjärnor inte utvecklas om de inte rör sig.
Om unga föräldrar visste detta så skulle de – precis som de har gjort för att få bättre mat
på förskolorna – nästan göra revolution. De skulle ropa – barnen måste ut och röra på
sig!

Forskning visar också att det är väldigt stor skillnad på hur barn leker och rör sig i olika miljöer.

Om man går till en vanlig, ordnad lekplats så ser man att barnen snabbt lär sig att köa för gungorna, klätterställningen lär de sig efter sex-sju vändor och snart är det inte så roligt att vara i den lekparken längre.

I naturen är det annorlunda, där är det roligt jämt för där är det olika, det händer alltid någonting och det finns en massa lösa saker som man kan rådda och bygga med, det finns gropar och det finns träd, buskage och stenar som man kan hoppa från och gömma sig bakom.

Naturen är en fantastisk tillgång. Där utvecklas hjärnan och motoriken.

Den lilla park som det här ärendet handlar om är en skatt.

Den är helt bilfri.

Den har en lång gräsmatta med riktigt gräs, inte plastgräs. Den har terräng, kullar och former som inte är gjorda av återanvända gummidäck. Den innehåller inte gifter. Där finns bergknallar, träd, sol och lövskugga. Där finns gott om plats att göra rusningar, springa riktigt fort. Trots sitt lilla format innehåller parken allt som barn behöver för att vilja röra på sig.

Den är alldeles för värdefull för att bebyggas.

Vi anser därför att planförslaget till bebyggelse i kvarteret Häradsdomaren, Enskede Gård 1:1 vid Sockenplan i stadsdelen Gamla Enskede inte ska godkännas.

Stockholm den 11 januari 2019

För nätverket BUMS, Barns utemiljö i staden

Helena Friman Margaretaavägen 60 122 62 Enskede, tel 070 7716130

Elisabeth Edsjö

Ur Barnkonsekvensanalysen för Enskede gård 1:1.

”Exploateringen av Häradsdomaren innebär att en större grönyta på över 1 ha i stort sett försvinner från området. För S:t Eriks katolska skola innebär det att ett värdefullt grönt komplement till skolans egen utemiljö som till stor del utgörs av hårdgjorda ytor försvinner. Möjlighet för allmänheten att nyttja ytan för exempelvis bollek går också förlorad i och med att så stor del av grönyterna tas i anspråk.”